

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

**Speciální základní škola při Fakultní Thomayerově nemocnici
Praha 4, Vídeňská 800
Vídeňská 800, 146 00 Praha 4**

Identifikátor školy: 610 350 897

Zřizovatel: Školský úřad Praha 4, Na Strži 35a, 140 00 Praha 4

Školský úřad Praha 4, Na Strži 35a, 140 00 Praha 4

Termín konání orientační inspekce: 16. - 17. října 2000

Čj.	015 310/00 - 4011
Signatura	oa4ou208

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální základní škola při Fakultní Thomayerově nemocnici, Praha 4, Vídeňská 800 sdružuje speciální základní školu a školní družinu. Pedagogové zajišťují výuku žáků na dětské psychiatrii, dětské neurologii, dětská interně, dětské chirurgii, infekčním oddělení, TBC a ORL. Škola je příspěvkovou organizací.

ČŠI při orientační inspekci posuzovala kvalitu řízení a hodnotila průběh vzdělávání v základní škole.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, matematika

Výuka na psychiatrické klinice se řídila „pevným rozvrhem“, týdenní dotace hodin byla totožná s dotací stanovenou Vzdělávacím programem Základní škola, schváleným MŠMT ČR pod č.j. 16847/96-2. Časová dotace výuky na ostatních odděleních vycházela ze vzdělávacích programů kmenových škol. Úpravy byly prováděny v souladu s aktuálním zdravotním stavem žáků, po konzultacích s ošetřujícími lékaři. Sledované vyučovací jednotky měly až na výjimky stanoveny konkrétní výukové cíle, které odpovídaly potřebám jednotlivých žáků. Probírané učivo zpravidla navazovalo jak na výuku v kmenové škole, tak na předchozí výuku ve škole při nemocnici. Příprava pedagogů na výuku byla pečlivá.

Výuka byla zajištěna učiteli, kteří splňovali podmínky, stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Jeden pedagog si vyhláškou požadované vzdělání doplňuje studiem speciální pedagogiky. V učitelském sboru jsou zastoupeni učitelé několika generací, kolektiv je vhodně doplňován mladšími pedagogy. Tento stav příznivě ovlivňuje kvalitu vzdělávání.

Na dětské psychiatrické klinice škola disponovala čtyřmi malými učebnami. Mobilní pacienti na ostatních odděleních využívali výuce přizpůsobené jídelny, herny. Nechodící pacienti byli vyučováni na lůžkách. Učební prostředí odpovídalo možnostem jednotlivých oddělení a bylo až na výjimky podnětné a estetické. Vybavení učebnicemi, učebními texty a pomůckami bylo na velmi dobré úrovni. Při přípravě výuky byla vhodně využívána reprografická technika. Učitelé měli k dispozici videorekordéry, ve dvou případech i počítač. Využívání moderní techniky bylo limitováno jak zdravotním stavem žáků tak i dovednostmi jednotlivých pedagogů. Vhodně byly využívány přenosné pomůcky, efektivní byla práce se samolepicími papíry připevňovanými po dobu výuky na zdi nemocničních pokojů. Chyběly stolky pro výuku ležících pacientů. Výuka na některých odděleních probíhala v méně příznivých prostorových podmínkách.

Organizace výuky na jednotlivých odděleních umožňovala žákům pracovat individuálním tempem a úspěšně se uplatnit. Většina sledovaných hodin byla řízena účelně, učitelé se snažili o efektivní využití vyučovacího času. Struktura vyučovacích jednotek odpovídala věku žáků, jejich zdravotnímu stavu i výukovým cílům. Žáci dostávali od učitelů jasné a srozumitelné pokyny, výuka byla vedena věcně i odborně správně. Výběr sled i množství informací byl zpravidla přiměřený věkovým zvláštnostem a časovým možnostem. Při výuce bylo využíváno rozmanitých vyučovacích metod, vhodně byly rozvíjeny techniky podporující zapamatování učiva. Vytvářen byl dostatečný prostor pro samostatné učení, účelně byly využívány encyklopedie, slovníky, pravidla, tabulky a další zdroje informací. Někteří pedagogové vhodně

zařazovali do výuky relaxační prvky. Dílčí nedostatky v oblasti organizace výuky byly zjištěny na prvním stupni základní školy na dětské chirurgii Rezervy týkající se obecné didaktiky výuky, časového rozvržení práce a stanovení výukových cílů byly zjištěny ve výuce žáků zvláštní a pomocné školy na dětské psychiatrii. Na tomto oddělení byly zaznamenány rozdílné přístupy jednotlivých pedagogů k vedení sešitů, zadávání domácích úkolů a dodržování přestávek.

Využívání vstupních i průběžných motivačních metod se pohybovalo v široké hodnotící škále, od vynikající po ještě vyhovující. Možnosti nabízející aktualizace učiva byly v průběhu výuky většinou využívány. Při zadávání úkolů byla vždy respektována zásada přiměřenosti, v průběhu řešení zadaných úkolů byla žákům poskytována přiměřená pomoc a oceňována snaha a pokrok. Vzhledem ke skutečnosti, že výuka je součástí terapie, bylo hodnocení pedagogů zaměřeno převážně pozitivně. Při hodnocení byly zohledňovány mentální i zdravotní dispozice žáků.

Učitelé respektovali osobnost žáků i jejich zdravotní stav, výuku přizpůsobovali požadavkům ošetřujících lékařů. Komunikace mezi žáky a učiteli byla bezproblémová, založená na vzájemné důvěře. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni, v rozvoji komunikativních schopností žáků byly na některých odděleních zjištěny rezervy. Žáci většinou projevovali k výuce pozitivní vztah.

Výuka dalších předmětů

Vzhledem ke specifickým podmínkám školy při nemocnici byly provedeny jednotlivé hospitace i v některých dalších předmětech (německý jazyk, zeměpis, prvouka). Výuka byla ve dvou případech zajištěna učiteli, kteří splňovali podmínky stanovené vyhláškou o odborné a pedagogické způsobilosti, v jednom případě učitelem bez příslušné odborné způsobilosti. Při výuce německého jazyka měli žáci k dispozici kromě učebnic a sešitů i walkmana a elektronický překladač. Plánování, příprava, organizace, formy a metody výuky byly kvalitativně srovnatelné s výukou českého jazyka a matematiky. Obdobná byla i kvalita motivace, hodnocení, interakce a komunikace.

Výuka v dalších sledovaných předmětech měla velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky přispívají k zajištění kontinuity výuky. Personální podmínky jsou velmi dobré stejně jako podmínky materiální. Organizace, formy a metody výuky odpovídají potřebám žáků, dílčí nedostatky byly zjištěny na dvou odděleních. Úroveň motivace a hodnocení je velmi dobrá stejně jako úroveň interakce a komunikace. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkem velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka má písemně zpracované Koncepční záměry Speciální základní školy při FTN na období 1998 - 2002. Záměry jsou specifikovány do oblasti výchovně-vzdělávací, materiálního vybavení, poradenské a personální. V oblasti výchovně vzdělávací se škola mimo jiné profiluje poskytováním individuální výuky žákům, kterým jejich zdravotní stav dočasně znemožňuje navštěvovat kmenovou školu. Z hlediska obecně závazných právních předpisů není tato prospěšná činnost jednoznačně dořešena Koncepcí je rozpracována a konkretizována v Plánu práce školy na rok 2000/2001. Plán stanoví úkoly v jednotlivých oblastech činnosti školy, řeší i organizační záležitosti školního roku. Při plánování jsou využívány podněty i připomínky pedagogů i ostatních pracovníků nemocnice. Naplánované úkoly se daří plnit.

Ve škole jsou vzděláváni hospitalizovaní žáci ze základních škol, speciálních škol i víceletých gymnázií. Pedagogové vycházejí při výuce z učebních plánů kmenových škol. Nejvíce žáků je vzděláváno dle dokumentu Základní škola, schváleného MŠMT ČR pod č.j. 16847/96-2. V souladu s § 7 vyhlášky MŠMT ČR č.1271997 Sb. o speciálních školách a speciálních mateřských školách je rozsah výuky určován ředitelem po dohodě s ošetřujícími lékaři. Na jednotlivých odděleních komunikují s lékaři a zdravotnickým personálem i učitelé, kteří přizpůsobují dobu přímé individuální práce žáků jejich aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Volný čas žáků na oddělení psychiatrie je organizován v rámci školní družiny. Na lůžkových odděleních žáci využívají materiál pro samostatnou školní práci a zájmovou činnost (knihy, časopisy, hry apod.). Zvládnout hospitalaci usnadňuje i projekt Majáky, který mimo jiné umožňuje dětem na některých odděleních komunikovat prostřednictvím Internetu s dětmi v jiných nemocnicích. V průběhu školního roku škola zajistila pro děti řadu jednorázových akcí (divadelní představení, návštěva ZOO, mikulášská nadílka apod.).

Plánování je velmi dobré.

Organizování

Řídící struktura sestává z ředitelky a zástupkyně. Kompetence zástupkyně jsou vymezeny pracovní náplní. Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti je stanovena rozvrhy tříd a režimem školy. V dokumentech není dostatečně zřetelně rozpracována problematika přestávek.

Škola vede řádně povinnou dokumentaci. Školní řád respektuje Úmluvu o právech dítěte a správně stanoví nejen povinnosti, ale i práva žáků. Záznamy z pedagogických rad mají všechny potřebné náležitosti (program, závěr, prezence). Protokoly a záznamy o provedených kontrolách jsou zakládány, jejich závěry dokumentují dobrou práci managementu školy. Potřebné údaje o žácích a výuce jsou zaznamenávány v „diagnostických“ a „výukových“ listech žáka a v dalších dokumentech. Průběžně jsou vedeny „výkazy o počtu žactva“ a „seznamy žáků školy při nemocnici“ včetně „centrálního seznamu“.

Ve škole nejsou ustanovena metodická sdružení. O metodických záležitostech informují absolventi seminářů své kolegy na pedagogických radách.

Pracovníci školy i žáci mají přístup k potřebným informacím. S vedením školy se učitelé setkávají každý den před zahájením výuky i po jejím ukončení ve sborovně. V této místnosti jsou vyvěšovány plány, které upřesňují program a aktivity v jednotlivých týdnech. Významným

prvkem přispívajícím k efektivnosti výuky jsou pravidelné porady s lékaři.

Informování rodičů je zajišťováno písemně, prostřednictvím staniční sestry, telefonicky, popř. osobně po předchozí dohodě. Systematicky spolupracují učitelé se zdravotnickým personálem.

Škola se prezentuje zejména články v tisku, informace o škole byly publikovány v „atlasu školství“. Vhodnou formou prezentace jsou i letáčky, rozmísťované v areálu nemocnice. Dobrou prezentací školy bývá i výstava prací dětí z oddělení dětské psychiatrie.

Výroční zpráva poskytuje dostatek informací a s výjimkou části týkající se výsledků vzdělávání, může sloužit škole jako zdroj sebehodnocení.

Organizování má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka využívá demokratický styl vedení lidí a vytváří dobré podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků.

Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu jednotlivých činností, jako celek je funkční a účinné.

Učitelství sbor je velmi dobře složen z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti. Do dalšího vzdělávání se zapojují pedagogičtí pracovníci v různé míře. Vyučující na oddělení dětské psychiatrie navštěvují pravidelně každý týden semináře zaměřené na koordinaci výchovně-vzdělávacího a léčebného procesu hospitalizovaných dětí. Jeden učitel studuje speciální pedagogiku, učitelka cizích jazyků navštěvuje 4 semestrový kurz studia anglického jazyka. Další pedagogové navštěvují odborné přednášky a semináře pořádané Pedagogickým centrem Praha, Pragouniverzou a Institutem pedagogicko-psychologického poradenství. Někteří pedagogové se do dalšího vzdělávání nezapojují. Rezervy byly zjištěny ve znalostech učitelů, týkající se práce s výpočetní technikou.

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků je vytvořen. Součástí vnitřní mzdové směrnice jsou kritéria pro přidělování mimořádných odměn a kritéria pro stanovení osobního příplatku. Ta správně zahrnují nejen kvalitu vzdělávací a výchovné práce, ale i iniciativu pracovníků při zajišťování mimoškolních akcí, aktivitu při vedení sbírek apod. Problematika dalšího vzdělávání není v dokumentu obsažena. S kritérii jsou zaměstnanci prokazatelně seznamováni.

Základní pomoc začínajícím i nekvalifikovaným učitelům je zajištěna, osvědčený systém uvádějících učitelů zaveden není.

Vedení a motivování lidí má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka má vypracován rámcový plán kontrolní činnosti, který zahrnuje hospitace ve vyučovacích hodinách, průběžné kontroly na jednotlivých odděleních, kontroly účasti na seminářích a školních akcích a kontroly třídní dokumentace. Plán nestanoví termíny ani nekonkretizuje jména osob, které budou kontrolní činnost provádět.

Významnou součástí kontrolního systému jsou hospitační činnosti. Ty realizuje ředitelka i zástupkyně. Při hospitacích vedoucí pracovníce sledují a hodnotí připravenost na výuku, plnění výchovných a vzdělávacích úkolů hodin, využívání vyučovací doby, věcnou a odbornou správnost výuky, rozvržení přímého a nepřímého vyučování, využívání názorných pomůcek a

audiovizuální techniky, komunikaci a motivaci, respektování individuálních potřeb apod. Průběh výuky a stručné zhodnocení sledovaných vyučovacích jednotek jsou zaznamenávány na hospitačních arších popř. na volných listech. Výsledky hospitací jsou s pracovníky projednávány, dokumenty jsou následně zakládány. Některé záznamy z hospitací jsou učiteli parafovány, na jiných podpisy pedagogů nejsou. Při hospitačních činnostech nebyly zjištěny závažné nedostatky, opatření k nápravě proto vedení školy nebylo nuceno přijímat. Tyto výsledky hospitační činnosti vedení školy odpovídají výsledkům hospitační činnosti ČŠI, některá dílčí negativa však nepostihují.

Ředitelka i zástupkyně při pohospitačních rozbořech prokázaly schopnost odborné analýzy sledovaných činností i motivujícího hodnocení učitelů.

Systém kontroly provozu školy je účinný.

Kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Plánování, organizování, vedení a motivování lidí i kontrolní mechanismy mají velmi dobrou úroveň. Celková kvalita řízení je velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Individuální výuka

V oblasti výchovně-vzdělávací se škola profiluje individuální výukou, do které bývají po dohodě s rodiči zařazováni zejména žáci, kteří nemohou navštěvovat kmenovou školu nebo ji navštěvují na snížený počet hodin. Individuální výuka je realizována v omezeném rozsahu, v době konání inspekce do ní byli zařazeni 2 žáci. Kvalita poskytované individuální výuky je vysoká, výuka je z hlediska potřeb jednotlivých žáků prospěšná. Projekt individuální výuky byl v roce 1994 doporučen k realizaci Školským úřadem Praha 4 a odsouhlasen k experimentálnímu ověřování odborem 24 MŠMT ČR. Doklady o vyhodnocení, ukončení popř. pokračování experimentu nebyly v době konání inspekce k dispozici.

Škola poskytuje na vysoké úrovni individuální výuku žákům, kteří ze závažných zdravotních důvodů nemohou navštěvovat kmenové školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol ze dne 1.4.2000, čj. 15 087/2000-21
- třídní knihy
- evidence žáků školy
- školní řád, rozvrhy hodin, kniha úrazů
- záznamy z pedagogických rad
- personální dokumentace
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách

- výroční zpráva za školní rok 1999/2000
- koncepce na období 1998 - 2002
- roční plán práce, plán kontrolní činnosti
- diagnostický list žáka, výukový list žáka, osobní záznam žáka
- seznamy žactva, výkazy o počtu žactva
- přehled oddělení a vyučujících
- záznamové archy hospitační činnosti
- informační letáček pro rodiče
- dokumentace vztahující se k provádění individuální výuky

ZÁVĚR

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů je v souladu s právními předpisy. Personální podmínky jsou velmi dobré stejně jako podmínky materiální.

Průběh vzdělávání odpovídá aktuálnímu zdravotnímu stavu a potřebám žáků a je hodnocen jako velmi dobrý.

Plánování, organizování, kontrolní mechanismy i vedení lidí včetně jejich motivování jsou velmi dobré. Celková kvalita řízení je velmi dobrá.

Škola je ve sledovaných oblastech vzhledem ke kvalitě vzdělávání a kvalitě řízení celkově hodnocena jako velmi dobrá. Příznivě hodnotí práci školy i primáři jednotlivých oddělení.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním osnovám využívány efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Karel Kuchler
Členové týmu	Mgr. Karel Kaprálek

V Praze dne 26. října 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. října 2000

Razítko

Mgr. Olga Ludvíková

Podpis

.....
.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	14. listopadu 2000	015 336/00-4011
Zřizovatel	14. listopadu 2000	015 336/00-4011

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.